

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความเป็นมาของเมืองพัทลุงสมัย นางเลียดขาว บทบาทและความเชื่อเกี่ยวกับนางเลียดขาว ชื่อบ้านนามเมืองที่กล่าวถึง ในเรื่องนางเลียดขาวและชื่อบ้านนามเมืองอื่นที่เกี่ยวข้อง ประวัตินางเลียดขาวเป็น ตำนานเก่าแก่ของเมืองพัทลุง และเป็นที่ยอมรับแพร่หลายในภาคใต้ มีปรากฏทั้งในแบบ ลายลักษณ์ และการบอกเล่าสืบทอดมาช้านาน

การวิจัยได้ใช้ข้อมูลเอกสารหลักจากบทที่ประพันธ์ไว้เป็นคำกาพย์โดยหมื่นจบ เจริญการ ผู้ประพันธ์ได้นำเนื้อหามาจากเพลานางเลียดขาว เป็นเอกสารหลักฐานตำนาน พื้นบ้านของภาคใต้ พงสาวดารเมืองพัทลุงก็มีที่มาจากเพลานางเลียดขาวเช่นเดียวกัน ความสำคัญของตำนานได้สะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของการตั้งเมือง พัทลุงในยุคเริ่มต้น ณ เมืองสทิงพระ หรือที่เรียกกรุงสทิงพาราณสี จนเปลี่ยนแปลง โยภย้ายที่ตั้งเมืองมาจนกระทั่งปัจจุบัน โดยมีบทบาทของนางเลียดขาวเกี่ยวข้องในส่วน ของประวัติศาสตร์จนถึงสมัยอยุธยา

ผลการศึกษาจากตำนานได้ทราบถึงความสำคัญทางประเพณี วัฒนธรรมความ เชื่อต่าง ๆ ของท้องถิ่นภาคใต้ที่ปรากฏในวิถีชีวิตของคนในสังคมในอดีต มีความเชื่อ คังเคิม ไสยศาสตร์ และด้านพระพุทธศาสนาซึ่งนางเลียดขาวมีความศรัทธามาก ยังคงมี ปรากฏอยู่ในสังคมปัจจุบัน และได้ทราบที่มาของชื่อบ้านนามเมือง ทั้งในเมืองพัทลุง และท้องถิ่นใกล้เคียง ซึ่งในคำกาพย์นี้กล่าวแทรกไว้เป็นนิทาน

นอกจากนี้ พบว่า ตำนานนางเลียดขาวยังมีปรากฏในท้องถิ่นอื่น ๆ ของภาคใต้ นอกจากตำนานเมืองพัทลุง ในงานวิจัยนี้จึงได้นำตำนานนางเลียดขาวจากท้องถิ่นอื่น ๆ มากกล่าวถึงไว้ด้วย เพื่อให้เห็นความสำคัญที่ผู้คนในภาคใต้ได้ศรัทธาในตัวนาง และทราบ ถึงการแพร่กระจายของตำนานนางเลียดขาว

This thesis aims to study the historical background of Phatthalung at the time of Nang Lueat Khao. Also investigated are the role of and beliefs about Nang Lueat Khao. Researched additionally are the names of villages and cities mentioned in the Nang Lueat Khao and names of other villages and cities related to it. The story of Nang Lueat Khao is an old legend of Phatthalung which is well-known in the southern part of Thailand. It exists in a written form and as a verbal tale that has been retold for a long time.

This thesis used Kham Kap by Muen Chop Charoenkan as a main source. The content of this work is taken from the Nang Lueat Khao Book (made of Khoi paper) which is based on a folk legend of the south. The Phatthalung chronicle is also based on the Nang Lueat Khao Book (made of

Khoi paper). The importance of the legend stems from the fact that it reflects the historical background of the development of Phatthalung in the earliest period of its history when it was known as Sathing Phra City or as Sathing Pharansi (Benares) City up to the time it was moved to its present location. Historically, Nang Lueat Khao belongs to the Ayutthaya period.

The study of the legend leads to a consideration of the importance of traditions, culture and beliefs in Southern Thailand as expressed in the way of life of the people of this society in the past. These people had faith in traditional magical and Buddhist beliefs, a faith deeply shared by Nang Lueat Khao. Such beliefs are nowadays still held by people in the area. Finally, accounts of the origins of villages and cities in Phatthalung and other local areas are also found in the story Kham Kap.

In addition, the legend of Nang Lueat Khao exists in other areas of the South in addition to Phatthalung. The current investigation accordingly takes into account versions of the legend of Nang Lueat Khao found in these other areas so as to show how widespread in the south is knowledge of this legend. In addition, finally, account is taken of the large numbers of people scattered over the area who still maintain faith in the beliefs expressed in this historically and culturally significant legend.